

<p>Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo o prokuraturze oraz niektórych innych ustaw</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Sprawiedliwości</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Pan Adam Bodnar, Minister Sprawiedliwości</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Marcin Gubała Dyrektor Departamentu Legislacyjnego tel. (22) 52 12 764</p>	<p>Data sporządzenia 22 lipca 2024 r.</p> <p>Źródło: Inicjatywa własna</p> <p>Nr w wykazie prac UD95</p>
---	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Ustawą z dnia 9 października 2009 r. o zmianie ustawy o prokuraturze oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1375, z późn. zm.) wprowadzono zmiany ustrojowe dotyczące ustroju prokuratury. Ustawa miała na celu wyodrębnienie prokuratury i wyłączenie jej ze struktur władzy wykonawczej, co stanowiło odpowiedź prawodawcy na niekorzystne zjawiska, które miały miejsce w latach 2005 – 2007, a także stanowiło nawiązanie do trendów ustrojowych w państwach europejskich, w których uwypuklała się konieczność zwiększenia niezależności prokuratury. Zgodnie z art. 1 ust 2 i 3 ww. ustawy Prokurator Generalny był naczelnym organem prokuratury, a Prokuraturę uznano za organ ochrony prawnej. Ówczesna nowelizacja zniósła Prokuraturę Krajową i powołała Prokuraturę Generalną. Powszechnymi jednostkami prokuratury stały się Prokuratura Generalna oraz prokuratury apelacyjne, okręgowe i rejonowe¹. Prokuraturą Generalną kierował Prokurator Generalny, który był prokuratorem przełożonym prokuratorów powszechnych i wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury oraz prokuratorów Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. Kandydat na stanowisko Prokuratora Generalnego musiał spełniać określone wymogi, w tym osoba kandydująca musiała być obojętna politycznie. Ponadto rozdzieliła funkcje Prokuratora Generalnego od funkcji Ministra Sprawiedliwości. Ustawa z 2009 r. przesądziła, że Prokuratora Generalnego powoływał Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej nie później niż w ciągu trzech miesięcy przed upływem kadencji Prokuratora Generalnego albo w ciągu trzech miesięcy od jej wygaśnięcia spośród kandydatów zgłoszonych przez Krajową Radę Sądownictwa i Krajową Radę Prokuratury. Krajowa Rada Sądownictwa i Krajowa Rada Prokuratury zgłaszały po jednym kandydacie na Prokuratora Generalnego, nie później niż na cztery miesiące przed upływem kadencji Prokuratora Generalnego albo w ciągu dwóch miesięcy od jej wygaśnięcia. Na stanowisko Prokuratora Generalnego mogła być powołana osoba będąca prokuratorem w stanie czynnym powszechnej lub wojskowej jednostki organizacyjnej prokuratury, Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, o co najmniej dziesięcioletnim stażu na stanowisku prokuratora, sędzią Izby Karnej lub Izby Wojskowej Sądu Najwyższego w stanie czynnym, sędzią sądu powszechnego lub sędzią sądu wojskowego w stanie czynnym, o co najmniej dziesięcioletnim stażu sędziowskim w sprawach karnych.

Reforma z 2009 roku, mimo, że rozdzielała funkcje, to także nie ustanowiła pełnej niezależności względem władzy wykonawczej, co wynikało np. z możliwości odwołania Prokuratora Generalnego wskutek nieprzyjęcia przez Prezesa Rady Ministrów rocznego sprawozdania. Przesłanki do odwołania przez Sejm Prokuratora Generalnego przed upływem kadencji powinny mieć charakter obiektywny i być związane ze zdarzeniami prawnymi, których wystąpienie w pełni uzasadni odwołanie Prokuratora Generalnego przed upływem kadencji.

W 2016 r. weszła w życie ustawa z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze której przepisy połączyły stanowiska Prokuratora Generalnego i Ministra Sprawiedliwości. Ustawa utworzyła też Prokuraturę Krajową w miejsce Generalnej, zlikwidowała Krajową Radę Prokuratury oraz wojskowy pion organizacyjny prokuratury.

Rozwiązania wprowadzone ww. ustawą, unifikujące urząd Ministra Sprawiedliwości i Prokuratora Generalnego, były krokiem wstecz w funkcjonowaniu prokuratury likwidując jej niezależność i podważając znaczenie ustawowe.

Ustawa ta zapewniła Prokuratorowi Generalnemu istotny wpływ na bieżącą działalność prokuratury. Pozwoliła zapoznawać się z prowadzonymi postępowaniami, uzyskiwać informacje o zamierzeniach prokuratorów, a także wpływać na ich decyzje, a nawet na rozstrzygnięcia procesowe.

Prokurator Generalny, będący zwierzchnikiem prokuratury, i Minister Sprawiedliwości, jako jeden z naczelnych organów administracji rządowej, posiadają szereg istotnych kompetencji, które w aktualnym stanie prawnym przysługują kumulatywnie jednej osobie sprawującej obie funkcje. Obecnie Prokurator Generalny:

- kieruje prokuraturą wydając zarządzenia, wytyczne i polecenia (art. 13 § 1 ustawy – Prawo o Prokuraturze), w tym polecenia co do treści czynności procesowych (art. 7 § 1 i 2 ustawy – Prawo o Prokuraturze);

¹ Art. 17 Ustawy o prokuraturze z 1985 r. (Dz.U. 1985 nr 31, poz. 138).

- ma wpływ na bieżącą działalność prokuratury: może zapoznawać się z prowadzonymi postępowaniami, uzyskiwać informacje o zamierzeniach prokuratorów, a także wpływać na ich konkretne decyzje merytoryczne z rozstrzygnięciami procesowymi włącznie;
- ma możliwość przedstawiania innym organom władzy oraz mediom informacji o działalności prokuratury i każdym konkretnym postępowaniu;
- dysponuje wieloma uprawnieniami umożliwiającymi oddziaływanie na prokuratorów w sferze organizacyjnej, kadrowej, finansowej i dyscyplinarnej;
- może w sposób dowolny powoływać i odwoływać osoby z funkcji w prokuraturze, z wyjątkiem swoich zastępców, w przypadku których ograniczone kompetencje posiadają Prezydent RP i Prezes Rady Ministrów (art. 14 § 1 ustawy – Prawo o Prokuraturze);
- powołuje prokuratorów (art. 74 § 1 ustawy – Prawo o Prokuraturze);
- decyduje o awansach i delegacjach prokuratorów (art. 106 ustawy – Prawo o Prokuraturze);
- posiada szerokie kompetencje w zakresie odnoszącym się do inicjowania postępowań dyscyplinarnych, a także nadzoru nad nimi.

W znacznej części uprawnienia o charakterze kadrowym oraz organizacyjnym zostały - na mocy ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U poz. 1860) - przekazane Prokuratorowi Krajowemu. Przekazanie tych kompetencji miało na celu ograniczenie możliwości wpływania na organizację i stan kadrowy prokuratury przez Ministra Sprawiedliwości – Prokuratora Generalnego.

Ograniczenie kompetencji Prokuratora Generalnego na rzecz Prokuratora Krajowego nie rozwiązywało jednak problemów wiążących się z wpływem polityki na pracę prokuratury.

Wskazania w kwestii ukształtowania apolitycznego trybu wyboru Prokuratura Generalnego znalazły się w Opinii Komisji Weneckiej w sprawie ustawy – Prawo o prokuraturze przyjętej na posiedzeniu w dniu 8-9 grudnia 2017 r., która krytycznie odnosiła się do wszelkich prób upolitycznienia funkcji Prokuratura Generalnego.

W tym miejscu należy także odnieść się do standardów międzynarodowych dotyczących funkcjonowania prokuratury, które znajdują się m.in. w:

- zaleceniach Komitetu Ministrów Rady Europy R(2000)19 z dnia 6 października 2000 r. w sprawie roli prokuratury w wymiarze sprawiedliwości w sprawach karnych,
- raporcie na temat niezależności władzy sądowniczej, część II - prokuratura autorstwa Europejskiej Komisji na Rzecz Demokracji przez Prawo (Komisja Wenecka) z dnia 3 stycznia 2011 r.,
- opinii numer 9 (2014) Rady Konsultacyjnej Prokuratorów Europejskich (CCPE) z dnia 17 grudnia 2014 r., zwanej „Kartą Rzymską” na temat europejskich standardów i zasad kształtujących status prokuratora, gdzie wskazuje się wprost, że niezależność i autonomia prokuratury stanowią niezbędny warunek niezawisłości władzy sądowniczej. Prokuratorzy powinni podejmować decyzje w sposób autonomiczny i wykonywać swoje zadania, nie ulegając zewnętrznym naciskom czy ingerencjom, zgodnie z zasadą podziału władz i swoją właściwością. Teza 35 Karty Rzymskiej wskazuje, że „niezależność stanowi gwarancję sprawiedliwego, bezstronnego i skutecznego wymiaru sprawiedliwości oraz chroni publiczny interes i prywatne interesy zaangażowanych osób.”,
- opinii Europejskiej Rady Konsultacyjnej Sędziów (CCJE) oraz Europejskiej Rady Konsultacyjnej Prokuratorów (CCPE), z dnia 8 grudnia 2009 r. zwanej „Deklaracją z Bordeaux”.²

Z uwagi na istotę problemu nie jest możliwe zapewnienie rozwiązania sygnalizowanych problemów dotyczących wpływu polityki na bieżącą pracę prokuratury poprzez inne alternatywne działanie jak określone w projekcie dotyczące rozdzielania obu funkcji i uniezależnienia prokuratury. Prokurator Generalny, jako zwierzchnik wszystkich prokuratorów – poprzez oddzielenie prokuratury od administracji rządowej – nie powinien być narażony na ryzyko oddziaływania politycznego, w szczególności tego, którego źródłem mogą być struktury rządowe.

Należy bowiem wskazać, że dotychczasowe rozwiązania, w tym także ograniczenie kompetencji Prokuratora Generalnego na rzecz Prokuratora Krajowego nie rozwiązywało problemów wiążących się z wpływem polityki na pracę prokuratury, albowiem w systemie prawa brak jest transparentnych reguł wyboru posiadającego silną pozycję ustrojowo-procesową Prokuratora Krajowego oraz pochodzącego z nominacji politycznej Prokuratora Generalnego.

Zachodzi zatem konieczność wprowadzenia zmian w zakresie ustroju i organizacji prokuratury, których celem jest ustanowienie niezależnej prokuratury, co będzie polegać na wyłączeniu prokuratury ze sfery władzy wykonawczej i ustanowieniu organu (Prokuratora Generalnego), który będzie funkcjonował w warunkach determinowanej przez prawo samodzielności (powołanie Prokuratora Generalny przez władzę ustawodawczą - Sejm bezwzględną większością głosów, za zgodą Senatu, a nie jak do tej pory przez prezydenta - pozwoli na uzyskanie silnego mandatu do działania w sferze publicznej). Rozwiązanie to bazuje na regulacjach odnoszących się do powoływania Rzecznika Praw Obywatelskich, które – jak wskazuje dotychczasowa praktyka ustrojowa – prowadziły do wyłaniania na to stanowisko osób o wysokich kwalifikacjach zawodowych oraz dysponujących rozległą wiedzą w zakresie funkcjonowania systemu prawnego.

² <https://rm.coe.int/168074733c>

Dodatkową gwarancją samodzielności Prokuratora Generalnego i uniezależnienia go od organów władzy wykonawczej jest ustanowienie autonomii budżetowej. Zagwarantuje to dopełnienie procesu reformy prokuratury poprzez wyłączenie jej ze sfery właściwej administracji rządowej oraz odseparowanie od czynnika politycznego. Dodatkowo mając na względzie zapewnienie pełnego profesjonalizmu osoby piastującej stanowisko Prokuratora Generalnego oraz niezbędną wiedzę i doświadczenie konieczne jest wprowadzenie zmian odnoszących się do kwalifikacji zawodowych i doświadczenia kandydatów na to stanowisko. Dodatkowo należy wskazać, że w zakresie wpływu władz podlegających kontroli społecznej na realizacji polityki karnej zgodnie z proponowanymi rozwiązaniami:

- zapewnia się współdziałanie władz przy jednoczesnym ograniczeniu swobody udostępniania informacji z prowadzonych postępowań przygotowawczych w sytuacji, gdy informacje będą istotne dla bezpieczeństwa państwa lub jego prawidłowego funkcjonowania;
- wprowadza się unormowania odnoszące się do obowiązku Prokuratora Generalnego w zakresie przedstawiania Sejmowi i Senatowi sprawozdania z działalności prokuratury. Przepis wymienia przykładowe (a jednocześnie najistotniejsze) elementy tego sprawozdania, to jest informacje o realizacji zadań prokuratury, stanie kadry prokuratury, sytuacji finansowej prokuratury, a także współpracy prokuratury z innymi organami władzy publicznej;
- Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Prokuratora Generalnego, w drodze rozporządzenia, określi regulamin wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury określając:
  - 1) wewnętrzną strukturę organizacyjną i zadania komórek organizacyjnych:
    - a) Prokuratury Generalnej,
    - b) Wydziałów Zamiejscowych Departamentu do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Generalnej oraz prokuratur regionalnych,
    - c) pozostałych powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury,
  - 2) organizację pracy i sposób kierowania pracą,
  - 3) dysponentów środków budżetowych,
  - 4) formy i tryb sprawowania nadzoru służbowego, w tym poprzez wizytacje i lustracje,
  - 5) tryb załatwiania spraw osobowych,
  - 6) organizację pracy organów kolegialnych,
  - 7) szczegółowy porządek wykonywania przez prokuratora czynności w sprawach karnych,
  - 8) sposób realizacji zadań związanych z udziałem prokuratora w sprawach cywilnych, rodzinnych, opiekuńczych, ze stosunku pracy oraz w sprawach o wykroczenia,
  - 9) szczegółowy porządek wykonywania przez prokuratora czynności w postępowaniu administracyjnym i przed sądami administracyjnymi,
  - 10) tryb działań podejmowanych przez prokuratora w celu zapobieżenia naruszeniom prawa,
  - 11) sposób realizacji zadań, o których mowa w art. 3 § 4,
  - 12) tryb postępowania w sprawach skarg i wniosków,
  - 13) sposób utrzymywania kontaktów z mediami
  - uwzględniając potrzebę zapewnienia skuteczności i sprawności postępowania we wszystkich rodzajach spraw, prowadzonych przez prokuratora lub z jego udziałem, w tym szybkość i efektywność działania, z uwzględnieniem funkcjonalności i racjonalności działań prokuratora, przy jednoczesnym poszanowaniu gwarantowanych ustawowo praw i wolności podmiotów objętych działaniami prokuratury, a w zakresie spraw prowadzonych w komórkach organizacyjnych do spraw wojskowych również specyfikę organizacji i funkcjonowania Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej opartą na służbowym podporządkowaniu.
  - określa się, że Marszałek Sejmu, Marszałek Senatu, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, Prezes Rady Ministrów, Minister Sprawiedliwości, Rzecznik Praw Obywatelskich oraz Rzecznik Praw Dziecka, każdy w zakresie swojej właściwości, będą mogli w każdym czasie złożyć do Prokuratora Generalnego uzasadniony pisemny wniosek o przedstawienie informacji dotyczącej określonego aspektu działalności prokuratury, przy czym żądanie to nie może dotyczyć przedstawienia informacji o konkretnym postępowaniu;
  - ustanawia się organ kolegialny – Krajową Radę Prokuratury, która będzie stała na straży niezależności prokuratorów.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Mając na uwadze kwestie przedstawione w pkt 1 OSR oraz brak alternatywnych metod w zakresie ustanowienia prokuratury niezależnej od władzy wykonawczej, proponuje się następujące rozwiązania:

Ustanowienie naczelnego organu prokuratury – Prokuratora Generalnego

Projekt zakłada ustanowienie naczelnego organu prokuratury – Prokuratora Generalnego, który nie będzie złączony z funkcją Ministra Sprawiedliwości. Skutkiem tego rozwiązania będzie odseparowanie całej prokuratury od administracji rządowej, gdyż Prokurator Generalny, jako zwierzchnik wszystkich prokuratorów, nie będzie już narażony na ryzyko oddziaływania politycznego, w szczególności tego, którego źródłem mogą być struktury rządowe.

Projekt przewiduje (w projektowanym art. 13b § 1 ustawy – Prawo o prokuraturze), że Prokuratora Generalnego będzie powoływać Sejm, za zgodą Senatu. W projekcie wskazuje się, że uchwałę w sprawie powołania Prokuratora Generalnego Sejm będzie podejmował bezwzględną większością głosów (art. 13b § 2 ustawy – Prawo o prokuraturze), co będzie stanowiło wyjątek od zasady podejmowania przez tę izbę uchwał zwykłą większością głosów, a jednocześnie będzie sprzyjało uzyskaniu przez Prokuratora Generalnego silnego mandatu do działania w sferze publicznej.

Podmioty, które będą mogły zgłaszać kandydatów na stanowisko Prokuratora Generalnego (art. 13b § 3 ustawy – Prawo o prokuraturze), to:

1. grupa co najmniej 35 posłów;
2. grupa co najmniej 15 senatorów;
3. Krajowa Rada Prokuratury (zgłaszająca kandydatów spośród osób które uzyskały poparcie co najmniej 60 prokuratorów w stanie czynnym);
4. Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego;
5. organizacje pozarządowe, których zadania statutowe obejmują działania związane z ochroną zasady demokratycznego państwa prawnego, ochrony praworządności i praw człowieka oraz które realizowały te zadania przez okres co najmniej 3 lat poprzedzających dzień zgłoszenia kandydata.

Tak ukształtowany katalog sprawi, że organ powołujący Prokuratora Generalnego (Sejm) będzie miał możliwość dokonania wyboru spośród kandydatów zgłoszonych zarówno przez środowisko prokuratorskie, instytucję reprezentującą system szkolnictwa wyższego i nauki, sektor pozarządowy, jak i przez uczestników życia parlamentarnego.

Taki dobór podmiotów z jednej strony zapewni właściwy poziom merytoryczny kandydatów, a z drugiej – będzie stanowił gwarancję społecznej kontroli nad procesem powoływania Prokuratora Generalnego.

Projekt normuje procedurę wyboru Prokuratora Generalnego, w tym kwestie dotyczące ogłaszania przez Marszałka Sejmu informacji o możliwości, sposobie i terminie zgłaszania kandydatur, a także odnoszące się do sposobu dokonywania zgłoszeń i ich weryfikacji. Projekt przewiduje przy tym, że jednym z elementów procedury wyboru Prokuratora Generalnego będzie wysłuchanie publiczne. Stosownie bowiem do projektowanego art. 13b § 15 ustawy – Prawo o prokuraturze, Marszałek Sejmu będzie organizował publiczne wysłuchanie kandydatów na Prokuratora Generalnego, obejmujące ich wystąpienie i możliwość zadawania pytań przez uczestników wysłuchania. Formę i porządek wysłuchania publicznego określi Marszałek Sejmu.

Określona została także rola Senatu w powoływaniu Prokuratora Generalnego (projektowany art. 13b § 17 ustawy – Prawo o prokuraturze), mianowicie Senat będzie podejmował uchwałę w tym przedmiocie w terminie miesiąca od dnia otrzymania uchwały Sejmu. Niepodjęcie uchwały przez Senat w terminie miesiąca będzie oznaczało wyrażenie zgody na powołanie Prokuratora Generalnego. Rozwiązanie to będzie sprzyjało zachowaniu sprawności w procedurze powoływania Prokuratora Generalnego.

Celem zapewnienia ciągłości w zakresie pełnienia funkcji Prokuratora Generalnego w projektowanym art. 13b § 20 ustawy – Prawo o prokuraturze zawarto przepis, zgodnie z którym dotychczasowy Prokurator Generalny będzie pełnił swoje obowiązki do czasu złożenia ślubowania przez nowego Prokuratora Generalnego.

Kwalifikacje zawodowe i doświadczenie reguluje projektowany art. 13c ustawy, zgodnie z którym osoba na stanowisko Prokuratora Generalnego będzie musiała spełnić przesłanki, które zagwarantują profesjonalizm osoby piastującej to stanowisko, a także sprawią, że osoba ta będzie dysponowała wiedzą i doświadczeniem niezbędnymi do kierowania złożoną, hierarchiczną strukturą prokuratury, mianowicie osoba ta:

1. powinna być prokuratorem powszechnej jednostki organizacyjnej prokuratury w stanie czynnym albo prokuratorem Instytutu Pamięci Narodowej w stanie czynnym;
2. posiadać najmniej 20-letni staż na stanowisku prokuratora lub sędziego, w stanie czynnym;
3. zajmować stanowisko prokuratora przez okres 10 lat bezpośrednio poprzedzających dzień zgłoszenia kandydatury na stanowisko Prokuratora Generalnego.

W projektowanym art. 13e § 1 ustawy – Prawo o prokuraturze określono kadencję Prokuratora Generalnego (6 lat). Rozstrzygnięcie to zapewni stabilność w zarządzaniu prokuraturą, a jednocześnie będzie chroniło prokuraturę przed ingerencją związaną z cyklem zdarzeń o charakterze politycznym. Jednocześnie w § 2 zawarto ograniczenie dotyczące zajmowania stanowiska Prokuratora Generalnego przez tę samą osobę. W tym zakresie wskazano, że Prokurator Generalny, po zakończeniu kadencji, nie może być ponownie powołany na to stanowisko. Z kolei w § 3 przesądzono, iż osiągnięcie przez Prokuratora Generalnego wieku, z którym wiąże się przejście w stan spoczynku, nie ma wpływu na zakończenie kadencji. Rozwiązanie to ma sprawić, by osiągnięcie wieku uzasadniającego przejście w stan spoczynku (co do zasady 65 lat) nie powodowało konieczności zakończenia sprawowania funkcji przez Prokuratora Generalnego.

Celem wzmocnienia niezależności Prokuratora Generalnego w projektowanych art. 13g i art. 13h ustawy zawarto regulacje odnoszące się do ograniczeń w zakresie dodatkowego zatrudnienia, zajęć zarobkowych oraz sposobów zarabkowania. W

tym względzie ustanowiono tylko jeden wyjątek, który odnosi się do zatrudnienia w podmiotach systemu szkolnictwa wyższego i nauki na stanowiskach dydaktycznych, badawczych lub badawczo-dydaktycznych w łącznym wymiarze nieprzekraczającym pełnego wymiaru czasu pracy pracowników zatrudnionych na tych stanowiskach. Ponadto Prokurator Generalny nie będzie mógł należeć do partii politycznej, związku zawodowego ani prowadzić działalności publicznej niedającej się pogodzić z godnością jego urzędu.

W projektowanym art. 13i ustawy – Prawo o prokuraturze zawarto regulacje odnoszące się do immunitetu Prokuratora Generalnego, który bez uprzedniej zgody Sejmu nie będzie mógł być pociągnięty do odpowiedzialności karnej ani pozbawiony wolności. Prokurator Generalny nie będzie mógł być zatrzymany lub aresztowany, z wyjątkiem ujęcia go na gorącym uczynku przestępstwa i jeżeli jego zatrzymanie będzie niezbędne dla zapewnienia prawidłowego toku postępowania. O zatrzymaniu będzie się niezwłocznie powiadamiać Marszałka Sejmu, który będzie mógł nakazać natychmiastowe zwolnienie zatrzymanego. Podmiotami uprawnionymi do wystąpienia z wnioskiem o wyrażenie zgody na pociągnięcie Prokuratora Generalnego do odpowiedzialności karnej, jak i na zatrzymanie lub na tymczasowe aresztowanie, będą Krajowa Rada Prokuratury oraz Minister Sprawiedliwości. Jako podmioty uprawnione do wystąpienia z żądaniem wszczęcia postępowania dyscyplinarnego w sprawie Prokuratora Generalnego regulacja również ustanawia organy niezależne od Prokuratora Generalnego: Krajową Radę Prokuratury oraz Minister Sprawiedliwości, przy czym czynności rzecznika dyscyplinarnego będzie wykonywać, odpowiednio, członek Krajowej Rady Prokuratury będący prokuratorem lub Rzecznik Dyscyplinarny Ministra Sprawiedliwości. Projektowana regulacja odnosząca się do immunitetu i nietykalności Prokuratora Generalnego oraz odpowiedzialności dyscyplinarnej ma na celu zapewnienie efektywnej ochrony działania naczelnego organu prokuratury.

Przepisy zawarte w projektowanym art. 13k ustawy – Prawo o prokuraturze odnoszą się do odwołania Prokuratora Generalnego przed upływem kadencji. Uregulowano także kwestię w przypadku odwołania Prokuratora Generalnego przed upływem kadencji, w razie jego śmierci, a także w przypadku zawieszenia, jego obowiązki, do czasu objęcia stanowiska przez nowo powołanego Prokuratora Generalnego albo uchylecia zawieszenia, będzie pełnił najstarszy służbą zastępca Prokuratora Generalnego.

Projektowany art. 13n ustawy – Prawo o prokuraturze przesądza o sytuacji służbowej osoby piastującej stanowisko Prokuratora Generalnego w przypadku zakończenia kadencji albo zrzeczenia się tego stanowiska; mianowicie osoba zajmująca stanowisko Prokuratora Generalnego obejmie stanowisko prokuratora Prokuratury Generalnej, chyba że przejdzie w stan spoczynku z powodu osiągnięcia wymaganego wieku.

W projektowanym art. 13p ustawy – Prawo o prokuraturze zawarto unormowania odnoszące się do obowiązku Prokuratora Generalnego w zakresie przedstawiania Sejmowi i Senatowi sprawozdania z działalności prokuratury. Przepis wymienia przykładowe (a jednocześnie najistotniejsze) elementy tego sprawozdania, to jest informacje o realizacji zadań prokuratury, stanie kadry prokuratury, sytuacji finansowej prokuratury, a także współpracy prokuratury z innymi organami władzy publicznej. Przepis stanowi ponadto, że do sprawozdania będzie się załączać opinię Krajowej Rady Prokuratury o tym sprawozdaniu oraz stanowisko Krajowej Rady Prokuratury w przedmiocie przestrzegania niezależności prokuratorskiej.

W kwestii kontroli nad działalnością Prokuratora Generalnego w projektowanym art. 13q ustawy – Prawo o prokuraturze; określono, że Marszałek Sejmu, Marszałek Senatu, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, Prezes Rady Ministrów, Minister Sprawiedliwości, Rzecznik Praw Obywatelskich oraz Rzecznik Praw Dziecka, każdy w zakresie swojej właściwości, będą mogli w każdym czasie złożyć do Prokuratora Generalnego uzasadniony pisemny wniosek o przedstawienie informacji dotyczącej określonego aspektu działalności prokuratury, przy czym żądanie to nie będzie mogło dotyczyć przedstawienia informacji o konkretnym postępowaniu.

Ustanowienie Rady Społecznej przy Prokuratorze Generalnym

Projekt zakłada wprowadzenie elementu równoważącego działanie instytucji publicznej, której przysługuje prawnie usankcjonowana niezależność od innych organów władzy publicznej poprzez ustanowienie Rady Społecznej przy Prokuratorze Generalnym. Utworzenie tego organu jest wyrazem dążenia do uspołecznienia procesów zarządzania sferą publiczną i zapewnienia przedstawicielom społeczeństwa obywatelskiego udziału w sprawowaniu władzy.

Zadaniem Rady Społecznej będzie wyrażanie stanowisk w istotnych sprawach dotyczących organizacji i funkcjonowania prokuratury. W skład Rady wejdzie 9 osób, tj.:

- 1) osoba wskazana przez Naczelną Radę Adwokacką;
- 2) osoba wskazana przez Krajową Radę Radców Prawnych;
- 3) osoba wskazana przez Rzecznika Praw Obywatelskich;
- 4) osoba wskazana przez Radę Główną Nauki i Szkolnictwa Wyższego;
- 5) dwie osoby wskazane przez Radę Dialogu Społecznego;
- 6) trzech przedstawiciele organizacji pozarządowych wskazani przez Radę Działalności Pożytku Publicznego.

Kadencja Rady będzie wynosiła 4 lata i będzie się rozpoczynała z dniem pierwszego posiedzenia tej kadencji (projektowany art. 13r § 6 ustawy – Prawo o prokuraturze). Projektowane regulacje rozstrzygają też inne kwestie związane z funkcjonowaniem Rady Społecznej, m.in. wygaśnięcie członkostwa, wybór przewodniczącego i zastępcy, obsługę Rady oraz finansowanie jej działania. Przepis projektowanego art. 13r § 14 ustawy – Prawo o prokuraturze przyznaje kompetencje Radzie do określenia w regulaminie trybu jej działania.

Ustanowienie Krajowej Rady Prokuratury

Projektowany rozdział 2a w dziale II ustawy – Prawo o prokuraturze reguluje kwestie ustanowienia organu kolegiального – Krajowej Rady Prokuratury.

W art. 42a ustawy – Prawo o prokuraturze określono ustrojową rolę Krajowej Rady Prokuratury – Rada będzie stała na straży niezależności prokuratorów.

Projektowane regulacje wskazują, że członkami Krajowej Rady Prokuratury będą:

- 1) przedstawiciel wybrany przez zebranie prokuratorów Prokuratury Generalnej, będący prokuratorem;
- 2) przedstawiciele wybrani przez zgromadzenia prokuratorów w prokuraturach regionalnych, będący prokuratorami – po jednym z każdej prokuratury regionalnej;
- 3) przedstawiciel wybrany przez zebranie prokuratorów Instytutu Pamięci Narodowej;
- 4) przedstawiciel Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) przedstawiciel Marszałka Sejmu;
- 6) przedstawiciel Marszałka Senatu;
- 7) przedstawiciel Ministra Sprawiedliwości.

Przepisy określają szereg istotnych kwestii związanych z funkcjonowaniem Krajowej Rady Prokuratury, w tym kadencję wybieranych członków Rady (6 lat) – projektowany art. 42c § 1 ustawy, wygaśnięcie mandatu członka Rady (art. 42c § 2), wybór przewodniczącego, wiceprzewodniczących i sekretarza Rady (art. 42e), tryb działania Rady (art. 42f – 42h ustawy).

Istotną regulację zawiera projektowany art. 42i ustawy – Prawo o prokuraturze, w którym zawarto podstawowe zadania Krajowej Rady Prokuratury, do których należą m.in.:

- opiniowanie projektów aktów normatywnych dotyczących prokuratury,
- wysłuchiwanie informacji Prokuratora Generalnego o działalności prokuratury,
- wskazywanie Marszałkowi Sejmu kandydatów na stanowisko Prokuratora Generalnego,
- występowanie do sądu dyscyplinarnego o pociągnięcie Prokuratora Generalnego do odpowiedzialności dyscyplinarnej oraz wyznaczanie przedstawiciela do występowania przed sądem dyscyplinarnym,
- uchwalanie zbioru zasad etyki zawodowej prokuratorów,
- wypowiedzanie się o stanie i rozwoju kadry prokuratury oraz kierunkach szkolenia prokuratorów, asesorów prokuratury, asystentów prokuratorów, aplikantów prokuratorskich oraz urzędników i innych pracowników prokuratury.

Skład Rady zapewni udział w niej przedstawiciele środowiska zawodowego prokuratorów oraz reprezentantów władzy ustawodawczej i wykonawczej.

Ustanowienie autonomii budżetowej prokuratury

Projekt przewiduje zmianę w obrębie art. 53 ustawy – Prawo o prokuraturze. Dodawany § 3 stanowi, że projekt dochodów i wydatków powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury Prokurator Generalny przekazuje ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych w celu włączenia go do projektu ustawy budżetowej, na zasadach określonych art. 139 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Unormowanie to nawiązuje wprost do konstrukcji przyjętej w przywołanym przepisie ustawy o finansach publicznych, statuującej tzw. autonomię budżetową niektórych instytucji publicznych.

Przepis art. 139 ust. 2 ustawy o finansach publicznych zobowiązuje Ministra Finansów do włączenia do projektu ustawy budżetowej dochodów i wydatków wynikających z projektów planów finansowych wskazanych w tym przepisie organów i jednostek.

Rozwiązanie to stanowi dodatkową gwarancję w zakresie samodzielności działania Prokuratora Generalnego i niezależni go od organów władzy wykonawczej na etapie projektowania ustawy budżetowej.

W pozostałych kwestiach projekt ustawy:

- przewiduje rezygnację z przepisu przewidującego pominięcie procedury konkursowej na stanowisko prokuratorskie (art. 80 in fine ustawy – Prawo o prokuraturze), przewidując, że w przypadku utworzenia lub zwolnienia stanowiska prokuratora prokuratury rejonowej Prokurator Generalny podejmuje decyzję o wyłonieniu kandydata na pierwsze stanowisko prokuratorskie w procedurze konkursowej.

Aktualnie obowiązująca regulacja budzi wątpliwości w kontekście art. 60 Konstytucji RP, zgodnie z którym obywatele polscy, korzystający z pełni praw publicznych, mają prawo dostępu do służby publicznej na jednakowych zasadach.

- uchyla przepisy umożliwiające powoływanie na stanowiska prokuratorskie w Prokuraturze Krajowej, w prokuraturze regionalnej lub w prokuraturze okręgowej z pominięciem wymogów minimalnego stażu służbowego, mocą której Prokurator Generalny mógł w sposób całkowicie arbitralny kształtować politykę kadrową prokuratury, bez konieczności uzasadnienia podjętej decyzji.

- nie przewiduje zmian w zakresie wynagrodzenia prokuratorów, które są regulowane w oparciu o przepisy art. 124 ustawy – Prawo o prokuraturze.

Natomiast zakłada uchylenie § 2-4 w art. 111 ustawy – Prawo o prokuraturze, określających możliwość przyznawania przez Prokuratora Generalnego oraz Prokuratora Krajowego dodatków specjalnych, które stanowiły fakultatywny składnik wynagrodzenia prokuratorów delegowanych do Prokuratury Krajowej, Ministerstwa Sprawiedliwości oraz Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury.

- przewiduje zmiany w obszarze dotyczącym przekazywania organom władzy publicznej informacji dotyczących

konkretnych spraw. Zgodnie ze zmienianym art. 12 § 1 i 3 ustawy – Prawo o prokuraturze Prokurator Generalny lub inny upoważniony przez niego prokurator będzie mógł przekazać organom władzy publicznej informacje dotyczące konkretnych spraw, jeżeli informacje takie mogą być istotne dla bezpieczeństwa państwa lub jego prawidłowego funkcjonowania.

Projektowana regulacja jest wyrazem współdziałania władz przy jednoczesnym ograniczeniu swobody udostępniania informacji z prowadzonych postępowań przygotowawczych w sytuacji, gdy informacje będą istotne dla bezpieczeństwa państwa lub jego prawidłowego funkcjonowania. Tym samym przekazanie informacji musi mieć uzasadnienie. W pozostałym zakresie przekazywanie przez Prokuratora Generalnego oraz kierowników jednostek organizacyjnych prokuratury osobiście lub za pośrednictwem innego prokuratora informacji z toczącego się postępowania przygotowawczego lub dotyczące działalności prokuratury, z wyłączeniem informacji niejawnych, będzie wymagać pisemnej zgody prokuratora referenta prowadzącego postępowanie przygotowawcze.

Jedynie w szczególnie uzasadnionych przypadkach Prokurator Generalny lub kierownik jednostki organizacyjnej prokuratury będzie uprawniony do przekazania informacji bez zgody prowadzącego postępowanie, mając na uwadze interes publiczny.

Przepisy zmieniające, przejściowe i dostosowujące

Na gruncie projektowanych rozwiązań, konsekwencją ustrojowo-organizacyjną rozdziału urzędu Ministra Sprawiedliwości i Prokuratora Generalnego jest zniesienie Prokuratury Krajowej i Prokuratora Krajowego oraz utworzenie Prokuratury Generalnej. Powszechnymi jednostkami organizacyjnymi prokuratury będą więc: Prokuratura Generalna oraz prokuratury regionalne, prokuratury okręgowe i prokuratury rejonowe.

Wobec powyższych zmian, niezbędnym jest ujęcie w projekcie ustawy przepisów zmieniających, przejściowych i dostosowujących.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Na wstępie należy zauważyć, że standardy międzynarodowe akceptują wielość modeli ustrojowej aranżacji prokuratury oraz powstrzymują się od wyraźnego wskazywania rozwiązań niedopuszczalnych, ograniczając się do wskazywania rozwiązań pożądanых czy postulowanych.

Do podstawowych zasad statusu i organizacji prokuratury zalicza się zewnętrzną i wewnętrzną niezależność prokuratora.

Portugalia³

Prokuratura Generalna (Procuradoria-Geral da República) jest najwyższym organem służby prokuratorskiej, a jej zwierzchnikiem jest Prokurator Generalny. W jej skład wchodzi również Wysoka Rada Prokuratury (Conselho Superior do Ministério Público), Rada Doradcza (Conselho Consultivo), oficjalni doradcy prawni (Auditores Jurídicos) oraz służby pomocnicze.

Wysoka Rada Prokuratury odpowiada za powoływanie na stanowiska prokuratorskie, powierzanie zadań prokuratorom, ich przenoszenie i awansowanie, a także podejmowanie czynności dyscyplinarnych względem prokuratorów.

Słowacja⁴

Prokuratura Republiki Słowackiej jest niezależnym organem państwowym znajdującym się pod zwierzchnictwem Prokuratora Generalnego.

Dla prokuratury Republiki Słowackiej przewidziano osobny rozdział w budżecie państwa.

Status i rolę prokuratury oraz Prokuratora Generalnego reguluje konstytucja Republiki Słowackiej (art. 149)⁵ oraz ustawa nr 153/2001 o prokuraturze, która reguluje m.in. uprawnienia Prokuratora Generalnego i innych prokuratorów. Ustawa ta reguluje także organizację prokuratury oraz sposób, w jaki jest ona zarządzana. Status, prawa i obowiązki prokuratorów są określone w ustawie nr 154/2001 o prokuratorach i aplikantach prokuratorskich.

Czechy⁶

Prokuratura posiada strukturę analogiczną do struktury sądownictwa (rejonowa, okręgowa i generalna). Naczelnym organem jest Prokuratura Generalna – urząd prokuratury na szczeblu centralnym, którego siedziba mieści się w Brnie. Odpowiada za nadzór nad czynnościami prokuratury. Prokuratora Generalnego powołuje i odwołuje rząd na wniosek Ministra Sprawiedliwości.

Niderlandy⁷

System charakteryzuje się podwójnym podporządkowaniem prokuratorów: z jednej strony prokuratorowi generalnemu (Procureur Generaal bij de Hoge Raad), a z drugiej także ministrowi sprawiedliwości. „Prokuratorzy należą do służby prokuratorskiej, która wchodzi w skład Openbaar Ministerie, hierarchicznie podporządkowanego organu publicznego, który

³ https://e-justice.europa.eu/29/PL/types_of_legal_professions?PORTUGAL&member=1#tocHeader1

⁴ https://e-justice.europa.eu/29/PL/types_of_legal_professions?SLOVAKIA&member=1

⁵ <https://libr.sejm.gov.pl/tek01/txt/konst/slowacja.html>

⁶ https://e-justice.europa.eu/29/PL/types_of_legal_professions?CZECHIA&member=1

⁷ Szymanek J., Modele ustrojowego usytuowania prokuratury, Instytut Wymiaru Sprawiedliwości, Warszawa 2022

jest wyłącznie właściwy dla prowadzenia dochodzeń w sprawach karnych. W zakresie prowadzenia dochodzeń prokuratorzy, w myśl przepisów kodeksu postępowania karnego z 1926 r., korzystają z szerokiej swobody podejmowania czynności i decyzji w sprawach indywidualnych. Powoływani są w taki sam sposób jak sędziowie (ale nie są, jak sędziowie, mianowani dożywotnio), z wyjątkiem prokuratora na najwyższym poziomie. Ujednolicone sądownictwo przejęto z systemu francuskiego, a co za tym idzie sędziowie i prokuratorzy stworzyli jedno ciało „sądownicze”, gdzie ci drudzy korzystają z ustawowej niezależności na podstawie art. 4 i art. 5 ustawy o sądownictwie. Niezależność ta dotyczy swobody działania prokuratury w odniesieniu do władzy wykonawczej, której przedstawicielem jest minister sprawiedliwości, a także polega na podejmowaniu przez poszczególnych prokuratorów nieskrępowanych decyzji w zakresie ścigania karnego.

Węgry⁸

Na Węgrzech prokurator generalny – stojący na czele prokuratury – jest wybierany przez Zgromadzenie Krajowe (jednoizbowy parlament) na wniosek prezydenta. Związek z parlamentem nie ogranicza się jednak do samego aktu powołania (wyboru), ale też do związków funkcjonalnych, w tym do obowiązku składania parlamentowi dorocznego sprawozdania z działalności prokuratury. Powiązanie z parlamentem było podyktowane chęcią oderwania prokuratora generalnego i całej prokuratury od rządu i nadania im statusu organów niezależnych. Temu celowi służą dodatkowe rozwiązania, takie jak wymóg wyboru prokuratora generalnego większością 2/3 głosów, niepołączalność z innymi funkcjami i urzędami, zakaz przynależności prokuratorów do partii politycznych oraz zakaz prowadzenia jakiegokolwiek działalności politycznej.

Francja

We francuskim wymiarze sprawiedliwości prokurator występuje zasadniczo przed wszystkimi sądami. Jedynie przed trybunałami policji, będącymi sądami pierwszej instancji właściwymi w sprawach wykroczeń, występuje prokurator bez pełnego tytułu prokuratorского. Korpus wymiaru sprawiedliwości, składający się z sędziów i prokuratorów, jest podporządkowany ministrowi sprawiedliwości, który w odniesieniu do prokuratorów używa tradycyjnego tytułu Strażnika Pieczęci i kieruje bezpośrednio prokuraturą. Jednakże prokuratura nie jest częścią władzy wykonawczej, chociaż Minister Sprawiedliwości jest zwierzchnikiem hierarchicznym prokuratorów. Szefa prokuratury powołuje prezydent na wniosek Komisji Służby Sądowniczej. Cechą francuskiej prokuratury jest hierarchiczna zależność prokuratorów.⁹

Niemcy

W Niemczech prokuratura jest podporządkowana organom władzy wykonawczej w postaci odpowiednio krajowego lub związkowego ministra sprawiedliwości, który może wydawać im polecenia, a z kolei prokuratury są zobowiązane do składania sprawozdań krajowym ministerstwom sprawiedliwości. Federalny Prokurator Generalny jest umiejscowiony przy Trybunale Federalnym w Karlsruhe i zajmuje się przestępstwami zagrażającymi wewnętrznemu bezpieczeństwu państwa, terroryzmem, szpiegostwem, zdradą państwa oraz ludobójstwem.¹⁰ Choć jest organizacyjnie wyodrębniony, jest powoływany przez prezydenta na wniosek ministra sprawiedliwości za zgodą Bundesratu. Jest to model, w którym prokuratura stanowi wyspecjalizowany pion władzy wykonawczej.¹¹

Belgia

W Belgii prokuratura formalnie jest niezależna, lecz w praktyce otrzymuje wytyczne ministra sprawiedliwości, który ma prawo zlecać postępowanie, choć nie może go wszcząć, zakazać wszczęcia ani nakazać prokuratorom zajmowania określonego stanowiska w sądzie. Od 1997 minister sprawiedliwości ustala wytyczne polityki kryminalnej, które są wiążące dla wszystkich prokuratorów. Ministrowi sprawiedliwości podlega kolegium prokuratorów, które koordynuje politykę kryminalną i zapewnia bieżące funkcjonowanie prokuratury. Minister sprawiedliwości odpowiada politycznie przed parlamentem za działania prokuratury i otrzymuje sprawozdanie z jej działalności.¹²

Wielka Brytania

W Zjednoczonym Królestwie od XIX w. istnieje The Crown Prosecution Service - nieministerialny departament wchodzący w skład rządu. Urząd ten pierwotnie wchodził w skład Home Office, czyli ministerstwa spraw wewnętrznych, obecnie jest jednak niezależny, w tym również od ministra sprawiedliwości. Ponosi odpowiedzialność przed parlamentem, choć stanowi część władzy wykonawczej.¹³

⁸ Jw.

⁹ jw.

¹⁰ K. Sobczak, Nie ma jednego modelu prokuratury na świecie, Prawo.pl., 18.07.2013, <https://www.prawo.pl/prawnicy-sady/nie-ma-jednego-modelu-prokuratury-na-swiecie,176899.html> (dostęp: 2 czerwca 2022 r.).

¹¹ A. Hlavathy, Status konstytucyjny i wewnętrzna struktura prokuratury w państwach Europy środkowo- -Wschodniej, „Prokuratura i Prawo” 1995, nr 3, s. 7 i nast.

¹² Szymanek J., Modele ustrojowego usytuowania prokuratury, Instytut Wymiaru Sprawiedliwości, Warszawa 2022

¹³ J. Kędzierski, O niezależność prokuratury – w kręgu faktów i mitów, „Prokuratura i Prawo” 2009, nr 1, s. 107.

Hiszpania

Prokuratora generalnego powołuje król na wniosek premiera po wysłuchaniu stanowiska Rady Głównej Władzy Sądowniczej. Selekcja kandydatów jak i wybór osoby na stanowisko prokuratora generalnego należą jednak do rządu. Prokurator generalny na obowiązek składać sprawozdania rządowi oraz zależy organizacyjnie od ministerstwa sprawiedliwości w zakresie personalnym i finansowym.¹⁴

Finlandia

Podobnie jak w Hiszpanii, prokuratora generalnego powołuje głowa państwa, a więc prezydent, choć przepisy regulujące działanie prokuratury są w części konstytucji poświęconej sądom. Prokurator generalny jest powoływany w ten sam sposób jak sędziowie. Prokuratura jest jednak powiązana organizacyjnie z ministerstwem sprawiedliwości.¹⁵

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Minister Sprawiedliwości	1	Informacja ogólnodostępna	Projekt ustawy zmienia przepisy dotyczące stanowienia prokuratury m.in. poprzez rozdzielenie funkcji Ministra Sprawiedliwości – Prokuratora Generalnego.
Prokurator Generalny	1	Ministerstwo Sprawiedliwości	Uregulowanie przepisów związanych ze sprawowaniem urzędu Prokuratora Generalnego, które dotyczą m.in.: <ul style="list-style-type: none"> – ustanowienia naczelnego organu prokuratury; – powołania Prokuratora Generalnego; – określenia kadencji; – immunitetu i nietykalności oraz odpowiedzialności dyscyplinarnej Prokuratora Generalnego; – odwołania Prokuratora Generalnego przed upływem kadencji; – obowiązku Prokuratora Generalnego w zakresie przedstawiania Sejmowi i Senatowi sprawozdania z działalności prokuratury; – obowiązku przekazania ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych projektu dochodów i wydatków powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury, w celu włączenia go do projektu ustawy budżetowej, na zasadach określonych art. 139 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych; – obowiązku powołania prokuratorów Prokuratury Generalnej spośród prokuratorów spełniających wymagania określone w nowo projektowanym art. 76 § 1. Prokurator Generalny prowadzi prace analityczne w zakresie organizacji i funkcjonowania prokuratury i w tym zakresie współdziała w szczególności z Ministrem Sprawiedliwości.
Parlament Rzeczypospolitej Polskiej (Sejm, Senat)	1	Informacja ogólnodostępna	Uregulowanie procedury wyboru Prokuratora Generalnego, w tym kwestii dotyczących ogłaszania przez Marszałka Sejmu informacji o możliwości, sposobie i terminie zgłaszania kandydatur, a także odnoszące się do sposobu dokonywania zgłoszeń i ich weryfikacji. W projekcie ustawy zawarto unormowania odnoszące się do obowiązku Prokuratora Generalnego w zakresie przedstawiania Sejmowi i Senatowi sprawozdania z działalności prokuratury. Grupa co najmniej 35 posłów może zgłosić Marszałkowi

¹⁴ Szymanek J., Modele ustrojowego usytuowania prokuratury, Instytut Wymiaru Sprawiedliwości, Warszawa 2022

¹⁵ JW.

			Sejmu kandydatów na Prokuratora Generalnego. Grupa co najmniej 15 senatorów może zgłosić Marszałkowi Sejmu kandydatów na Prokuratora Generalnego.
Marszałek Sejmu	1	Informacja ogólnodostępna	Zobowiązanie Marszałka Sejmu do ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym „Monitor Polski” w terminie 7 dni od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy, informację o możliwości, sposobie i terminie zgłaszania kandydatów na Prokuratora Generalnego.
Prokuratura Krajowa	1	Ministerstwo Sprawiedliwości	Zniesienie Prokuratury Krajowej oraz utworzenie Prokuratury Generalnej.
Prokuratorzy	W powszechnych jednostkach organizacyjnych prokuratury łączny limit etatów prokuratorskich wynosi 5939, w części wojskowej limit etatów prokuratorskich wynosi 186 - wg stanu na dzień 31 marca 2024 r.	Prokuratura Krajowa	Projekt przewiduje rezygnację z przepisu przewidującego pominięcie procedury konkursowej na stanowisko prokuratorskie. Zwierzchnikiem wszystkich prokuratorów będzie Prokurator Generalny; ustanowienie prokuratury niezależnej od władzy wykonawczej. Uchylenie przepisów umożliwiających powoływanie na stanowiska prokuratorskie w Prokuraturze Krajowej, w prokuraturze regionalnej lub w prokuraturze okręgowej z pominięciem wymogów minimalnego stażu służbowego.
Krajowa Rada Prokuratury	1	Ministerstwo Sprawiedliwości	Ustanowienie nowego organu kolegialnego – Krajowej Rady Prokuratury i określenie zadań i uprawnień Rady.
organizacje pozarządowe, których zadania statutowe obejmują działania związane z ochroną zasady demokratycznego państwa prawnego, ochrony praworządności i praw człowieka oraz które realizowały te zadania przez okres co najmniej 3 lat poprzedzających dzień zgłoszenia kandydata.	Wielkość trudna do oszacowania		Możliwość zgłoszenia Marszałkowi Sejmu kandydatów na Prokuratora Generalnego.
Naczelna Rada Adwokacka Krajowa Rada Radców Prawnych Rzecznik Praw Obywatelskich Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego Rada Dialogu Społecznego Rada Działalności Pożytku Publicznego.	9 osób	Projekt ustawy	Ustanowienie Rady Społecznej przy Prokuratorze Generalnym, w której skład wejdą osoby wskazane przez podmioty . Do zadań Rady Społecznej będzie należało wyrażanie stanowisk w istotnych sprawach dotyczących organizacji i funkcjonowania prokuratury.
Prezes Rady Ministrów	1	Informacja ogólnodostępna	Upoważnienie dla Prezesa Rady Ministrów do dokonania – w celu realizacji niniejszej ustawy – przeniesienia, w drodze rozporządzenia, planowanych

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Stosownie do postanowień § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348.), oraz zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt ustawy zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Projekt ww. ustawy otrzymują:

- 1) Prokuratura Krajowa
- 2) Powszechno-jednostki organizacyjne prokuratury za pośrednictwem Prokuratury Krajowej
- 3) Sądy powszechno
- 4) Naczelna Rada Adwokacka
- 5) Krajowa Rada Radców Prawnych
- 6) Krajowa Rada Komornicza
- 7) Związek Banków Polskich
- 8) Bank Gospodarstwa Krajowego
- 9) Niezależne Stowarzyszenie Prokuratorów Ad Vocem
- 10) Stowarzyszenie Prokuratorów „Lex super omnia”
- 11) Związek Zawodowy Prokuratorów i Pracowników Prokuratury RP
- 12) Krajowy Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Ad Rem”
- 13) Stowarzyszenie Prokuratorów Rzeczypospolitej Polskiej
- 14) Międzyzakładowa Organizacja Związkowa NSZZ “Solidarność” Pracowników Sądownictwa i Prokuratury
- 15) Ogólnokrajowy Związek Zawodowy „AR Prim”
- 16) Instytut Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu
- 17) Urząd Ochrony Danych Osobowych
- 18) Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego
- 19) Sejm i Senat RP
- 20) Rzecznik Praw Obywatelskich
- 21) Rzecznik Praw Dziecka
- 22) Rada Dialogu Społecznego
- 23) Rada Działalności Pożytku Publicznego
- 24) Trybunał Konstytucyjny
- 25) Naczelny Sąd Administracyjny
- 26) Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury
- 27) Centralne Biuro Antykorupcyjne
- 28) Służba Wywiadu Wojskowego
- 29) Służba Kontrwywiadu Wojskowego
- 30) Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego
- 31) Agencja Wywiadu
- 32) Krajowa Rada Sądownictwa
- 33) Krajowa Administracja Skarbowa
- 34) Urząd Zamówień Publicznych
- 35) Sąd Najwyższy
- 36) Krajowa Rada Prokuratorów przy PG
- 37) Prokuratoria Generalna
- 38) Komisja Nadzoru Finansowego
- 39) NSZZ „Solidarność”
- 40) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych
- 41) Forum Związków Zawodowych
- 42) Konfederacja Lewiatan
- 43) Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej
- 44) Związek Pracodawców Business Centre Club
- 45) Związek Rzemiosła Polskiego
- 46) Związek Przedsiębiorców i Pracodawców
- 47) Federacja Przedsiębiorców Polskich
- 48) Polskie Towarzystwo Gospodarcze

Termin konsultacji – 21 dni, zgodnie z Regulaminem pracy Rady Ministrów. Wyniki konsultacji zostaną omówione po ich zakończeniu.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2024 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]												
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)	
Dochody ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Wydatki ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Saldo ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Źródła finansowania	<p>Projekt może mieć wpływ na sektor finansów publicznych, przy czym:</p> <ul style="list-style-type: none"> – koszty funkcjonowania Rady Społecznej będą pokrywane z budżetu państwa z części odpowiadającej powszechnym jednostkom organizacyjnym prokuratury; – obsługę finansowo-administracyjną i kancelaryjną Krajowej Rady Prokuratury zapewni Prokuratura Generalna. Koszty działalności Krajowej Rady Prokuratury będą finansowane ze środków budżetowych Prokuratury Generalnej. 												
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p><u>Ewentualne skutki finansowe wynikające z:</u></p> <p>1. zwrotu kosztów przejazdu i zakwaterowania oraz diet dla członków Rady Społecznej biorących udział w posiedzeniu tejże Rady, zamieszkałych poza miejscowością, w której odbywają się posiedzenie Rady (dodawany do ustawy ustrojowej art. 13q § 12)</p> <p>Zgodnie z projektowanym art. 13r. przy Prokuratorze Generalnym działa Rada Społeczna. Członkom Rady Społecznej biorącym udział w posiedzeniu Rady Społecznej, zamieszkałym poza miejscowością, w której odbywa się posiedzenie, przysługuje zwrot kosztów przejazdu i zakwaterowania oraz dieta na podstawie przepisów dotyczących należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej.</p> <p>Zgodnie z § 7 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz.U. z 2023 poz. 2190) dieta w czasie podróży krajowej jest przeznaczona na pokrycie zwiększonych kosztów wyżywienia i wynosi 45 zł za dobę podróży. Dodatkowo może zostać doliczony ewentualny zwrot kosztów noclegu oraz przejazdu.</p> <p>Zgodnie z założeniami Rada będzie liczyła 9 osób, natomiast to w Regulaminie Rady zostanie określony tryb jej działania, zatem nie jest możliwe oszacowanie dokładnych kosztów jej funkcjonowania, gdyż kwestie wypłaty diety, zwrot kosztów przejazdu i zakwaterowania będą zależały od ilości posiedzeń.</p> <p><u>Koszty funkcjonowania Rady Społecznej będą pokrywane z budżetu państwa z części 88 - Powszechne jednostki organizacyjne prokuratury.</u></p> <p>2. kosztów działalności Krajowej Rady Prokuratury</p> <p>Krajowa Rada Prokuratury będzie liczyła 17 osób, tj.:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) przedstawiciel wybrany przez zebranie prokuratorów Prokuratury Generalnej, będący prokuratorem; 2) przedstawiciele wybrani przez zgromadzenia prokuratorów w prokuraturach regionalnych, będący prokuratorami – po jednym z każdej prokuratury regionalnej (11 osób); 3) przedstawiciel wybrany przez zebranie prokuratorów Instytutu Pamięi Narodowej; 4) przedstawiciel Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej; 5) przedstawiciel Marszałka Sejmu; 6) przedstawiciel Marszałka Senatu; 												

7) przedstawiciel Ministra Sprawiedliwości.

Zgodnie z projektem obsługę finansowo-administracyjną i kancelaryjną Krajowej Rady Prokuratury zapewni Prokuratura Generalna.

Koszty działalności Krajowej Rady Prokuratury będą finansowane ze środków budżetowych Prokuratury Generalnej.

Zgodnie z brzmieniem projektu nie przewiduje się wynagrodzenia dla członków Krajowej Rady Prokuratury.

3. Wynagrodzenia i dodatki

Projekt nie przewiduje zmian w zakresie wynagrodzenia prokuratorów, które są regulowane w oparciu o przepisy art. 124 ustawy – Prawo o prokuraturze.

Zmienia się kwestia wydatkowania środków na wynagrodzenie Prokuratora Generalnego (zmodyfikowany art. 124 § 1 ustawy ustrojowej).

Projekt zakłada uchycenie § 2-4 w art. 111 ustawy – Prawo o prokuraturze, określających możliwość przyznawania przez Prokuratora Generalnego oraz Prokuratora Krajowego dodatków specjalnych, które stanowiły fakultatywny składnik wynagrodzenia prokuratorów delegowanych do Prokuratury Krajowej, Ministerstwa Sprawiedliwości oraz Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury

Poniżej przedstawiono zestawienie wydatków na dodatki specjalne prokuratorów w latach 2021-2023, które będą stanowiły oszczędności z tytułu projektowanej zmiany:

rok	Dział 752 – obrona narodowa	Dział 755 – wymiar sprawiedliwości	Część 88 – powszechne jednostki organizacyjne prokuratury
2021	279 213,70	9 136 922,16	9 416 135,86
2022	341 692,14	10 374 846,13	10 716 538,27
2023	433 887,15	12 210 157,36	12 644 044,51

Uchylenie art. 133 – z uwagi na fakultatywność przyznawania nagród – nie powinno mieć wpływu na budżet prokuratury.

Autonomia budżetowa

Skutkiem zapewnienia autonomii budżetowej prokuraturze będzie gwarancja ustanowienia jej niezależności oraz dopełnienia procesu reformy prokuratury poprzez wyłączenie jej ze sfery właściwej administracji rządowej oraz odseparowania od czynnika politycznego. Projekt dochodów i wydatków powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury, Prokurator Generalny będzie przekazywał Ministrowi Finansów w celu włączenia go do projektu ustawy budżetowej. Rozwiązanie jest gwarancją samodzielności Prokuratora Generalnego i uniezależni go od organów władzy wykonawczej na etapie projektowania ustawy budżetowej.

Należy wskazać, że autonomia budżetowa w projektowanym zakresie pozwoli na większą swobodę przy planowaniu budżetu,

Zgodnie ze zmienianym art. 139 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, Minister Finansów włączył będzie do projektu ustawy budżetowej poza dochodami i wydatkami Kancelarii Sejmu, Kancelarii Senatu, Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Trybunału Konstytucyjnego, Najwyższej Izby Kontroli, Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego wraz z wojewódzkimi sądami administracyjnymi, Krajowej Rady Sądownictwa, sądownictwa powszechnego, Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Dziecka, Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, Krajowego Biura Wyborczego i Państwowej Inspekcji Pracy także dochody i wydatki powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Skutki

Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu	duże przedsiębiorstwa							

pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2024 r.)	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Brak wpływu.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Przedmiotowy projekt nie określa zasad podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej, w związku z czym odstąpiono od analiz i oceny przewidywanych skutków społeczno-gospodarczych, wskazanych w art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236).						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe, w tym osoby starsze i z niepełnosprawnością	Projekt ustawy w swym zasadniczym kształcie nie przewiduje zmian w zakresie wynagrodzenia prokuratorów, które są regulowane w oparciu o przepisy art. 124 ustawy – Prawo o prokuraturze. Niemniej zakłada się uchylenie § 2-4 w art. 111 ustawy – Prawo o prokuraturze, określających możliwość przyznawania przez Prokuratora Generalnego oraz Prokuratora Krajowego dodatków specjalnych, które stanowiły fakultatywny składnik wynagrodzenia prokuratorów delegowanych do Prokuratury Krajowej, Ministerstwa Sprawiedliwości oraz Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury. Zestawienie wydatków przeznaczonych na dodatki specjalne prokuratorów w latach 2021-2023 przedstawiono w pkt 6 OSR.						
Niemierzalne								
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało negatywnego wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw, jak również nie będzie miało negatywnego wpływu na sytuację i rozwój regionalny.						
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu								
☐ nie dotyczy								
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).				☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy				
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:				☒ zwiększenie liczby dokumentów ☒ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:				
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.				☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy				
<p>Komentarz: Prokuratora Generalnego powołuje Sejm, za zgodą Senatu. Uchwałę w sprawie powołania Prokuratora Generalnego Sejm podejmuje bezwzględną większością głosów.</p> <p>Marszałek Sejmu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, nie później niż na sześć miesięcy przed dniem zakończenia kadencji Prokuratora Generalnego, informację o możliwości, sposobie i terminie zgłaszania kandydatów na Prokuratora Generalnego, a w przypadku odwołania Prokuratora Generalnego przed upływem kadencji albo jego śmierci – w terminie 7 dni od tego zdarzenia. – weryfikuje prawidłowość zgłoszeń kandydatów na Prokuratora Generalnego. Marszałek Sejmu, w terminie 3 dni od otrzymania zgłoszenia, zwraca się do Prokuratora Generalnego o przedstawienie informacji dotyczących spełniania przez kandydatów na Prokuratora Generalnego wymagań określonych w art. 13c. – organizuje publiczne wysłuchanie kandydatów na Prokuratora Generalnego, obejmujące ich wystąpienie i możliwość zadawania pytań przez uczestników wysłuchania. Formę i porządek wysłuchania publicznego określa Marszałek Sejmu. – niezwłocznie przekazuje uchwałę o powołaniu Prokuratora Generalnego Marszałkowi Senatu. <p>Prokurator Generalny przedstawia Sejmowi i Senatowi, corocznie, nie później niż do dnia 31 marca, sprawozdanie z działalności prokuratury, zawierające w szczególności informacje o:</p> <p>1) realizacji zadań prokuratury;</p>								

- 2) stanie kadry prokuratury;
  - 3) sytuacji finansowej prokuratury;
  - 4) współpracy prokuratury z innymi organami władzy publicznej
    - załączając opinię Krajowej Rady Prokuratury o tym sprawozdaniu oraz stanowisko Krajowej Rady Prokuratury w przedmiocie przestrzegania niezależności prokuratorskiej.
- Sprawozdanie Prokuratora Generalnego będzie podawane do wiadomości publicznej.

Powołanie Krajowej Rady Prokuratury i Rady Społecznej.

9. Wpływ na rynek pracy

Projekt ma na celu wprowadzenie zmian w zakresie ustroju i organizacji prokuratury, których celem jest ustanowienie niezależnej prokuratury. Zwierzchnikiem wszystkich prokuratorów będzie Prokurator Generalny powołany przez Sejm za zgodą Senatu.

Projekt ustawy:

- przewiduje rezygnację z przepisu przewidującego pominięcie procedury konkursowej na stanowisko prokuratorskie, przewidując, że w przypadku utworzenia lub zwolnienia stanowiska prokuratora prokuratury rejonowej Prokurator Generalny podejmuje decyzję o wyłonieniu kandydata na pierwsze stanowisko prokuratorskie w procedurze konkursowej;
- uchyla przepisy umożliwiające powoływanie na stanowiska prokuratorskie w Prokuraturze Krajowej, w prokuraturze regionalnej lub w prokuraturze okręgowej z pominięciem wymogów minimalnego stażu służbowego, mocą której Prokurator Generalny mógł w sposób całkowicie arbitralny kształtować politykę kadrową prokuratury, bez konieczności uzasadnienia podjętej decyzji;
- nie przewiduje zmian w zakresie wynagrodzenia prokuratorów, które są regulowane w oparciu o przepisy art. 124 ustawy – Prawo o prokuraturze.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne	☐ demografia	☐ informatyzacja
☐ sytuacja i rozwój regionalny	☐ mienie państwowe	☐ zdrowie
☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☒ inne: ochrona praw człowieka	

Omówienie wpływu	<p>Mechanizmy kontroli instytucjonalnej oraz społecznej funkcjonowania prokuratury w proponowanym modelu</p> <p>Należy zauważyć, że niezależność prokuratury nie oznacza całkowitego wyłączenia instytucji spod nadzoru, w związku z czym projekt przewiduje kwestię składania sprawozdań z realizacji zadań prokuratury. Prokurator Generalny przedstawia Sejmowi i Senatowi, corocznie, nie później niż do dnia 31 marca, sprawozdanie z działalności prokuratury, zawierające w szczególności informacje o:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) realizacji zadań prokuratury; 2) stanie kadry prokuratury; 3) sytuacji finansowej prokuratury; 4) współpracy prokuratury z innymi organami władzy publicznej <ul style="list-style-type: none"> – załączając opinię Krajowej Rady Prokuratury o tym sprawozdaniu oraz stanowisko Krajowej Rady Prokuratury w przedmiocie przestrzegania niezależności prokuratorskiej. <p>Sprawozdanie Prokuratora Generalnego będzie podawane do wiadomości publicznej.</p> <p>Projekt zakłada ustanowienie Rady Społecznej przy Prokuratorze Generalnym, co zapewni przedstawicielom społeczeństwa obywatelskiego udział w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Ustanowienie pomocniczego organu o obywatelskim (społecznym) charakterze, o opiniodawczych i doradczych kompetencjach, może także być postrzegane jako wprowadzenie elementu równoważącego działanie instytucji publicznej, której przysługuje prawnie usankcjonowana niezależność od innych organów władzy publicznej.</p> <p>Projekt reguluje procedurę wyboru Prokuratora Generalnego, w tym kwestie dotyczące ogłaszania przez Marszałka Sejmu informacji o możliwości, sposobie i terminie zgłaszania kandydatur, a także odnoszące się do sposobu dokonywania zgłoszeń i ich weryfikacji. Projekt przewiduje przy tym, że jednym z elementów procedury wyboru Prokuratora Generalnego będzie wysłuchanie publiczne. Stosownie bowiem do projektowanego art. 13b § 15 ustawy – Prawo o prokuraturze, Marszałek Sejmu będzie organizował publiczne wysłuchanie kandydatów na Prokuratora Generalnego, obejmujące ich wystąpienie i możliwość zadawania pytań przez uczestników wysłuchania.</p> <p>W kwestii kontroli nad działalnością Prokuratora Generalnego w projektowanym art. 13q ustawy – Prawo o prokuraturze; określono, że Marszałek Sejmu, Marszałek Senatu, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, Prezes Rady Ministrów, Minister Sprawiedliwości, Rzecznik Praw</p>
------------------	--

Obywatelskich oraz Rzecznik Praw Dziecka, każdy w zakresie swojej właściwości, będą mogli w każdym czasie złożyć do Prokuratora Generalnego uzasadniony pisemny wniosek o przedstawienie informacji dotyczącej określonego aspektu działalności prokuratury, przy czym żądanie to nie będzie mogło dotyczyć przedstawienia informacji o konkretnym postępowaniu.

Zapewnienie przestrzegania praw człowieka wobec obywateli oraz innych podmiotów
Niezależny Prokurator Generalny może zapewnić właściwe realizowanie funkcji prokuratury w zakresie odnoszącym się do strzeżenia praworządności oraz praw i wolności człowieka, w szczególności w zetknięciu z organami państwa.

Propozycja nowelizacji ma na celu przywrócenie zaufania społecznego do prokuratury jako organu, który pozostaje wolny od wpływów i nacisków politycznych. Wzrost zaufania obywateli do prokuratury jako organu, który z jednej strony stoi na straży praworządności, z drugiej natomiast chroni prawa i wolności człowieka, jest jednym z podstawowych celów społecznych, jakie przewiduje się osiągnąć dzięki projektowanej regulacji.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ze względu na charakter projektu ewaluacja efektów wprowadzonych zmian może nastąpić po 3 latach od dnia wejścia w życie ustawy w oparciu o:

- dostępne badania w zakresie poczucia bezpieczeństwa i zagrożenia przestępczością;
- sprawozdania z działalności prokuratury (są informacje o realizacji zadań prokuratury, stanie kadry prokuratury, sytuacji finansowej prokuratury, a także współpracy prokuratury z innymi organami władzy publicznej.)
- statystyki prokuratury i Ministerstwa Sprawiedliwości z zakresu przestępczości.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Brak.

Potwierdzam zgodność wydruku z dokumentem wydanym w postaci elektronicznej:

Identyfikator dokumentu	4855622.12912656.9399649
Nazwa dokumentu	OSR do projektu ustawy o zm. ustawy - Prawo o prokuraturze 20240723.pdf
Tytuł dokumentu	OSR do projektu ustawy o zm. ustawy - Prawo o prokuraturze 20240723
Sygnatura dokumentu	DL.461.4.2024
Data dokumentu	2024-07-29 09:41:15
Skrót dokumentu	523F83E3A1CCBE4785E060B8AFE893FB415 DED47
Wersja dokumentu	1.2
Data podpisu	2024-07-29
Sygnatariusz	Adam Piotr Bodnar
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego
	EZD 3.118.1.1.
Data wydruku:	2024-07-30 09:20:48
Autor wydruku:	Bielecka Beata w zastępstwie za . Sekretariat DL